

Motion till riksdagen 2023/24:2364

av **Eva Lindh m.fl. (S)**

Gemensam nordisk läkemedelsupphandling och beredskap

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka samarbetet kring upphandling av vaccin och läkemedel i Norden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för de nordiska länderna att upphandla vissa läkemedel, vaccin och medicinteknisk utrustning tillsammans och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheter till gemensamma beredskapslager för läkemedel och sjukvårdsmaterial i Norden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under pandemin spelade det nordiska samarbetet en avgörande roll för att säkerställa tillgången till läkemedel och vaccin. För att ta några exempel:

- Under våren 2020 fick svenska sjukhus brist på narkosläkemedlet Propofol. Sverige kunde genom samarbete med den norska regeringen köpa loss leveranser från Norge.
- Norge och Island var var och ett för sig för litet för att upphandla vaccin mot covid-19 och man var inte heller del av den gemensamma upphandlingen inom EU. Lösningen blev att Sverige köpte upp även Norges och Islands ranson genom EU:s gemensamma upphandling.
- Finlands beredskapslager för läkemedel och skyddsutrustning fick stor uppmärksamhet under pandemin. Finland har nu hjälpt Sverige med hur man ska bygga upp ett liknande lager i Sverige.

Erfarenheterna från pandemin lärde oss att ensam inte är stark och att Norden är som bäst när vi löser saker gemensamt. En rapport från Finlands utrikespolitiska institut slår

fast att det finns brister i den nordiska krisberedskapen och att det finns vinster att göra med en bättre samordning. Detta gäller också våra olika privata företag som utgör en kritisk del av vårt krissamarbete, t.ex. våra läkemedelsföretag. Rapporten tar upp flera idéer om ökat nordiskt samarbete för vaccinproduktion och läkemedelstillgång, bland annat gemensamma apotek/upphandlingar för sällsynta läkemedel.

I Jan-Erik Enestams strategiska genomlysning av nordisk krisberedskap som togs fram hösten 2021 finns flera förslag i samma riktning. Till exempel föreslås att de nordiska länderna ska inleda ett pilotprojekt för gemensam upphandling av vaccin mot säsongsinfluensa, med målet att skapa förutsättningar för gemensam upphandling av olika slags medicinsk utrustning och materiel. Enestam föreslår också att vi ska undersöka möjligheten till gemensamma beredskapslager.

Det kan konstateras att det finns såväl ekonomiska som säkerhetsmässiga vinster för våra medlemsländer med att öka sitt samarbete när det gäller att säkra gemensam upphandling av vaccin och läkemedel, medicinteknisk utrustning samt beredskapslager såväl i kris som i normala fall.

Eva Lindh (S)

Gunilla Carlsson (S)

Johan Andersson (S)

Malin Larsson (S)

Mirja Räihä (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Per-Arne Håkansson (S)

Heléne Björklund (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Mats Wiking (S)

Peder Björk (S)

Åsa Karlsson (S)